

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **P. K.**, zastoupeného JUDr. Jaroslavem Mejzlíkem, advokátem, se sídlem AK, Bráfova 531/37, Třebíč, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** Křížová 25, Praha 5, pracoviště Brno, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 16. 12. 2010, č.j. X, o zamítnutí žádosti o invalidní důchod, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 18. 7. 2011, č. j. 41 Ad 26/2011 – 16,

takto:

I. Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 18. 7. 2011, č. j. 41 Ad 26/2011 – 16 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

II. Zástupci žalobce JUDr. Jaroslavu Mejzlíkovi, advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 800 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Žalobce (dále též „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označené usnesení Krajského soudu v Brně (dále též „krajský soud“) ze dne 18. 7. 2011, č. j. 41 Ad 26/2011 – 16,, kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 12. 2010, č.j. X, o zamítnutí žádosti o invalidní důchod.

V žalobě, označené jako „odvolání“, doručené České správě sociálního zabezpečení dne 5. 4. 2011 (ta toto podání postoupila Krajskému soudu v Brně jako žalobu, s datem doručení 13. 4. 2011), uvedl, že se odvolává ve věci žádosti o invalidní důchod, neboť nadále přetrvává špatný zdravotní stav. Podle plicní doktorky se zdravotní stav zhoršil. Žádá o přezkoumání. Krajský soud v Brně usnesením ze dne 14. 4. 2011, č. j. 41 Ad 26/2011 - 4, žalobce vyzval k doplnění a upřesnění podání doručeného krajskému soudu dne 13. 4. 2011, s uvedením údajů a skutečností, které je třeba doplnit a upřesnit, a stanovil mu k tomu lhůtu 15ti dnů od doručení tohoto usnesení. Krajský soud s odkazem na § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) současně žalobce poučil, že nebudou-li ve stanovené lhůtě uváděné vady podání odstraněny, bude řízení dle citovaného ustanovení odmítnuto.

Žalobce návazně podáním doručeným Krajskému soudu v Brně dne 27. 4. 2011 svoje předchozí podání doplnil tak, že uvedl: žalobu podávám proti ČSSZ v Praze, proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 12. 2010, č.j. X, napadené rozhodnutí bylo vydáno podle § 90 odst. 1 písm. a) zák. č. 582/1991 Sb. Dále uvedl, že v předmětné věci se jedná o dávku podmíněnou nepříznivým zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí žalované závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve věci navrhl důkaz posudkem příslušné posudkové komise MPSV ČR ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění. Současně požádal o právního zástupce, aby jej mohl v této věci hájit a zastupovat.

Krajský soud v Brně v napadeném usnesení konstatoval, že žalobce přes výzvu krajského soudu svoje podání jemu doručené 13. 4. 2011 ve stanovené lhůtě, tj. do 1. 6. 2011, nedoplnil. Vzhledem k tomu, že podání žalobce doručené krajskému soudu dne 13. 4. 2011 neobsahovalo zákonem stanovené náležitosti žaloby podle § 71 s. ř. s., krajský soud toto podání (žalobu) ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítl.

V podané kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že na výzvu soudu k doplnění, kterou obdržel 17. 5. 2001, reagoval v měsíci květnu 2011, kdy zaslal soudu doplnění. Dne 1. 7. 2011 informoval soud žalobce, že požadoval doplnění žaloby podle usnesení č. j. 41 Ad 26/2011 - 4, ze dne 14. 4. 2011, protože soud ničeho po žalobci nepožadoval, domníval se tento, že podání je řádně doplněno. Stěžovatel nesouhlasí s odůvodněním, že přes výzvu soudu podání řádně nedoplnil, neboť podání v květnu doplňoval a jiný požadavek Krajským soudem v Brně předložen nebyl. Právní zástupce nemohl přispět k doplnění žaloby, neboť žalobce se ke schůzce dostavil s doklady k věci až dne 4. 8. 2011. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Brně k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému usnesení přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu i řízení, jež jeho vydání předcházelo, v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., a neshledal přitom vady,

k nimž by musel podle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlédnout z úřední povinnosti; vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

K meritorní kasační námitce, tj. namítané nezákonnosti napadeného usnesení s tvrzením, že žaloba byla požadovaným způsobem doplněna, Nejvyšší správní soud předesílá, že problematikou náležitostí žaloby ve smyslu § 71 s. ř. s. se již opakovaně zabýval a dospěl k ustálené judikatuře. Tato judikatura vykládá a zdůrazňuje význam § 71 s. ř. s. i ve spojení s jeho § 37 s. ř. s., viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2008, č. j. 4 Ads 45/2008 - 38, www.nssoud.cz. V jejím smyslu je tak třeba opakovaně především poukázat na to, že soudní řád správní stanoví pro každé podání účastníka vůči soudu určité náležitosti, jež toto podání musí splňovat. Pokud je nesplňuje, definuje zákon postup soudu při doplňování náležitostí podání a odstraňování jeho vad. Rovněž definuje další postup soudu a právní následky toho, není-li podání doplněno a vady odstraněny. Náležitosti žaloby v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (§ 65 a násl. s. ř. s.) vyplývají v první řadě z ustanovení § 37 s. ř. s. (zejm. z jeho odst. 3), kde jsou stanoveny obecné („minimální“) náležitosti každého podání adresovaného soudu, které se vztahují na všechna řízení podle soudního řádu správního, pokud z jeho ustanovení o jednotlivých typech řízení neplyne (ať již přímo nebo z povahy věci), že podání některé z náležitostí podle § 37 s. ř. s. v rámci daného konkrétního typu řízení nemusí splňovat. Další náležitosti podání - nad rámec „minimálních“ náležitostí - však jsou pro žalobu proti rozhodnutí správního orgánu stanoveny v § 71 s. ř. s., stejně jako jsou u jiných typů řízení podle s. ř. s. stanoveny v jiných jeho příslušných ustanoveních.

K samotnému ustanovení § 71 s. ř. s. pak viz např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 - 56, www.nssoud.cz, v němž dospěl zdejší soud k závěru, že *přepjatý formalismus při posuzování náležitostí žaloby ve správním soudnictví – a stejně tak i jakýchkoliv jiných procesních úkonů účastníků řízení – naprosto neodpovídá principu materiálního právního státu, ale ani samotnému poslání soudnictví. Soudy jsou nezávislé a nestranné státní orgány, které usilují o nalezení spravedlnosti rozhodováním v konkrétních věcech a které nemohou odmítnout zabývat se určitou věcí ze zcela formálních či spíše formalistických důvodů, ale pouze z takových příčin, které poskytování soudní ochrany skutečně vylučují.* V souladu s tímto názorem jsou soudy povinny při výkladu ustanovení umožňujících omezení práva na přístup k soudu postupovat restriktivně a použít oprávnění odmítnout návrh pouze za situace, kdy není možno postupovat jinak.

Krajský soud v posuzované věci shledal, že podání žalobce nesplňovalo náležitosti žaloby, jak je stanoví § 71 s. ř. s., a jmenovitě uvedl: není zřejmé označení žalovaného účastníka řízení, není označeno žalobou napadené rozhodnutí, chybí rovněž označení žalobních bodů.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že v posuzované věci stěžovatel uplatnil svoje žalobní námitky proti napadenému rozhodnutí dílem v původním podání, doručeném krajskému soudu dne 13. 4. 2011 a dílem v jeho doplnění, doručeném krajskému soudu (nikoliv v květnu, ale již) dne 27. 4. 2011. V kasační stížnosti potom stěžovatel vyjádřil nesouhlas s konstatováním krajského soudu, že na jeho výzvu nereagoval a svoje původní podání nedoplnil.

Z obsahu odůvodnění napadeného usnesení podle názoru Nejvyššího správního soudu vyplývá, že krajský soud zřejmě k uvedenému doplnění původního podání nepřihlédl.

Stěžovatel v tomto doplnění a upřesnění původního podání, které je součástí spisu, označil žalovaného, stejně jako označil napadené rozhodnutí. To je taktéž součástí spisu. Současně, v návaznosti na původní podání, kde při nesouhlasu s napadeným rozhodnutím poukazoval na nedobrý a podle plicní lékařky se zhoršující zdravotní stav, a žádal o přezkoumání, v předmětném doplnění dále poukázal na to, že jde či šlo o rozhodnutí žalovaného, které je závislé především na odborném lékařském posouzení, a proto ve věci navrhl důkaz posudkem příslušné Posudkové komise MPSV ČR ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění.

Za této situace zbývá posoudit, zda takovéto uvedení daných skutečností splňuje požadavek na uvedení žalobního bodu.

V posuzované věci je ze stěžovatelových tvrzení patrné, že napadené rozhodnutí považoval za nezákonné proto, že nesouhlasil s posouzením svého zdravotního stavu a v žalobě (jejím doplnění) požadoval jeho přezkoumání posudkem Posudkové komise MPSV ČR. I takto obecně formulovaný žalobní bod naznačuje, že právní podstatou tvrzené nezákonnosti je dovozované porušení stěžovatelova práva na řádné zjištění a posouzení skutkového stavu věci.

Krajský soud vycházel z jiného právního názoru, měl-li za to, že takové vymezení důvodu podání žaloby nenaplňuje znaky žalobního bodu ve smyslu § 71 s. ř. s., v řízení nebylo možno pro tento nedostatek pokračovat a soud musel podání stěžovatele ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítnout. Takový právní názor krajského soudu správný není a odmítnutí žaloby z tohoto důvodu postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. je chybné.

K tomu lze poukázat i na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, www.nssoud.cz, v němž se uvádí: *Smyslem uvedení žalobních bodů [§ 71 odst. 1 písm. d) soudního řádu správního] je jednoznačné ustavení rámce požadovaného soudního přezkumu ve lhůtě zákonem stanovené k podání žaloby. Zákonný požadavek je proto naplněn i jen zcela obecným a stručným - nicméně srozumitelným a jednoznačným - vymezením skutkových i právních důvodů tvrzené nezákonnosti nebo procesních vad správního aktu tak, aby bylo zřejmé, v jaké části a z jakých hledisek se má soud věcí zabývat.*.

Proto Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu k důvodné kasační stížnosti zrušil (§ 110 odst. 1 s. ř. s.) a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Stěžovatelovo tvrzení je třeba ve světle shora popsaných zásad považovat za žalobní bod, jakkoli obecněji znějící; to však samo o sobě nemohlo být důvodem k odmítnutí žaloby.

Krajský soud tedy v dalším řízení vyjde z toho, že žaloba byla po doplnění po výzvě soudu dostatečně určitá, obsahovala i žalobní bod, a byla tedy projednatelná, a rozhodne ve věci samé. Současně rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Odměna ustanovenému zástupci stěžovatele JUDr. Jaroslavu Mejzlíkovi, advokátu, byla stanovena za jeden úkon právní služby ve výši 500 Kč podle § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů [písemné podání soudu týkající se věci samé podle § 11 odst. 1 písm. d) této vyhlášky] a režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 300 Kč za daný úkon. Zástupci stěžovatele bude vyplacena částka ve výši 800 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. listopadu 2011

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu